

"UKRAINIAN LABOR NEWS"

Published semi-weekly by the Ukrainian Labor News Ass'n
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.,
Winnipeg, Man.

Subscription per year \$4.00
Telephone: J 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"

газета для робочого люду — виходить два рази на тиждень:
В СЕРЕДУ І СБОТУ.

Видає Товариство "Українських Робітничих Вістей".

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada

НАФТОВИЙ СКАНДАЛ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ.

В Америці викрито великий "скандал", як це називають його в широких кругах громадянства, а в дійсності надзвичайно шахрайську аферу капіталістів, самих тих, що все кричать на більшовиків, що вони "покушуються" на найбільш "демократичне правління" в світі, а саме на правління Злучених Держав.

Цей скандал тим більше цікавий, що в нім замішані люде, що недавно займали, а декотрі ще й тепер займають міністерські посади. Так в тім скандалі директно замішані: бувший міністер внутрішніх справ Фол, теперішній міністер моринарки Денбі і інші, як от славнозвісний міністер справедливости Догерти, що вславився своєю активністю в зломленню страйку залізничників в Зауч. Державах в 1922 році.

Справа з цим скандалом мала так:

В квітні 1921 року бувш. президент Гардінг сказав міністрові моринарки передати державні нафтові поля в Каліфорнії в розпорядження міністерства внутрішніх справ. А 21 липня того самого року міністер моринарки і внутрішніх справ Денбі і Фол підписали з мільонером Догенім контракт на експлуатацію цих нафтових полів. В цвітні 1922 року ті самі міністри підписали контракт з другим мільонером, Сінклейром, на експлуатацію нафтової резерви п. н. Тіпот Дом в кількості 9,481 акрів в стейті Вайомінг, в якій є 22,000,000 бочок нафти. Дня 15. цвітня 1922 року сенат дізнався про ці контракти, які офіційно не були проголошені і зажадав копій всіх тих договорів. А 21. цвітня сенатор Лифолет вис. резолюцію, в якій домагався інвестиції тих договорів. Та резолюція зістала ухвалена сенатом і 30. цвітня 1923 року сенатський комітет від публичних земель нанів експертів, щоби розглянули, чи правно експлуатується нафта з резерви "Тіпот Дом".

І від тоді все пішло "як по маслу". Викрилося, як мільонер Догені "позичив" міністри внутрішніх справ Фолови сто тисяч доларів. Далше мільонер Сінклейр також "позичив" декілька тисяч доларів міністри справедливости. Одним словом висясалося, що міністри таки добре потягнули від капіталістів. Ця грошева, чи нафтова авантюра коштує американську державу моринарку сімнадцять мільонів доларів.

Інвестиція проводиться далше. Бувший міністер внутрішніх справ аж "захорів" і не хоче явитися до признавального сенатом комітету та зложити своє зізнання. Мільонер Догені заявив інвестиційному комітету, що він "позичив" сто тисяч доларів своєю "старому приятелю", міністри справедливости і гроші післяв своїм сином в готівці, але "забув", чи міністер просив його о цю "позичку", чи то він сам так розжалобився над "тяжким" подорожжям міністра.

Другий мільонер, Сінклейр, жалув що так сталося (що ця справа викрилася), бо він мав заробити на цій нафті лише сто мільонів доларів.

Републіканські сенатори енергічно розслідують цілу цю справу. Видно, що вони й попередно знали про неї, але ждали відповідної хвилі, а саме, коли наблизяться президентські вибори. Цим вони хочуть дискредитувати демократичну партію. Президент Куандж думає віддати цю справу міністри справедливости Догертову, але сенатори запротестували, замишши, що вони підозрюють в спілці і Догертого.

Чим далше в літ, тим більше дров. Так далеко, як це викрилося з інвестиції, що й републиканці не є святі і декі з них також вмичали свої руки в цю нафтову авантюру.

Отож так "господарять" з публичним, чи державним майном ті панні міністри, які спасають країну перед небезпеккою більшовизму і фабрикують різні відозви, які відтак розгортають як "совітські документи".

Це не є одиний скандал в цій "благородній сімействі". Він тільки є одиний про свої величчя, що зістав викритий. А скільки то їх не викрито?

Робітники повинні винести з цього добру науку, як виглядає "патріотизм".

Волицько.

ВІДОЗВА З'ЇЗДУ РАД С.С.Р.Р. ДО ПРАЦЮЮЧОГО ЛЮДСТВА ЦІЛОГО СВІТА.

Ми хоронимо Леніна. Геній робітничої революції відійшов від нас. Його великий ум, прозорість і воля діляння смерли. Сотки мільонів робітників, селян і колоніальних невольників сумують над смертю могутого Провідника. Працюючі Росії, яких він обєднав, перевів через всі небезпеки з доправд до побідної боротьби, лине нині сотнями тисяч на місці вічного спочинку Леніна.

З цілого світа пливє хвиля плачу, жалоби і суму. Його воля, проти яких він зводив боротьбу в революційнім пожежі, мимом себе волі клоцяти свої прапори. Всі признають, що загаса ясна зоря людства. Зі своєї могилы стоїть Ленін перед світом у цілій своїй величч. На порозі нової доби він стоїтиме цілі віки як величчя постать. Ленін був і поїстане навіть після своєї фізичної смерти владкою нового людства, його предтечею, пророком і творцем.

З віку у вік людство змагалося визволитися з неволі і гнету. Перший раз у світовій історії поневолені класи виступили на арену боротьби — і побідили. Вони перші забезпечили свою перемогу, ставши цитом пролетарської диктатури. Вони будили першим пролетаріатом міст, першими бідними селянами і невільниками в старій імперіалістичній колонії, які захопили у свої руки провід нового життя і керму своєї власної історичної долі. Перший раз в історії людства ці працюючі маси вняли свою власну несмертну силу.

Так, вони можуть побіджати. Так, вони можуть озолотити і озолотять панованя праці, про яке людство тільки мріяло. Батько цього нового людства проголосив свободу довгі віки поневоленних народів Азії. Революційний пролетаріат Європи і Америки, найбільш цивілізованих частей світа під керівництвом, вважає Леніна своїм удюбленим і наймудрішим провідником. І в цім знаменнім історичнім об'єднанню, в цім загальнім союзі всіх гноблених, і поневоленних і працюючих

лежить запорука побіди над капіталом, що здержує загальний поступ.

Ленін був негасячим вулканом революційної енергії, з якої вибухло ціле море підземної революційної лави. Але поїдаючи все те, що було доброго в старій культурі, він взяв у свої руки могучу зброю теорії Маркса він — чоловік бурі і грому — повів розбиті маси до гранітного берега революційної побіди.

Його здібність в передвиджуванню побіди була вслічезна, його вмільсть в організованню мас була незрівняна. Він був найбільшим провідником всіх країв, часів і народів.

Ленін умер. Але Ленін живе в мільонах сердець, живе у великому союзі робітників, селян, пролетаріату і поневоленних народів; він живе в колективній свідомості Комуністичної Партії, живе в робітничій диктатурі, яку він установив — сильну і грізну — на кордоні Європи і Азії.

Старий світ умирає. Зруйнована, зрана і безобразна лежить Європа, обезцезнена матір капіталістичної цивілізації. Від віків працював європейський капітал, осягаючи руками робітників чудеса техніки, живучи в повнім деннім блеску, поневолюючи мільони, заклавши залізне ярмо на шії людей обох півкуль землі. Від віків скріпляв капітал на землі своє панованя жорстокості і гнету, крові, неволі і терору.

Але залуцтавшись у свою власну сіть, звернув свій досвід і техніку на наукове самоничення і світовою війною пробив стіну у власнім будинку. Машині капіталу, яка вже зрушена і потрясена, грозить цілковитий упадок. Але нині капітал в Європі і цілім світі все ще держиться і тільки одна сила, могучий побідний освободитель, може його змести з лиця землі. Тую силою є працююча маса — ця енергія і воля працюючої класи веде і об'єднує сотки мільонів людей.

Провідником цієї об'єднаної ідейної маси людства був наш товариш Ленін. Він держав ключ до думки всіх робітників і селян. Виникаючи в глибину людських сердець, він будував їх свідомість, їх класове почування і витягив їх до руху. Проти могучих цього світа він видвигнув клич "Вся влада Радам" і чудо сповнилося.

Союз наших републик зростає і скріпляється. До нового життя змагає у своїй глибині весь нарід, робітники і робітничі селяне і селянки. Щораз з більшим поривом і більшою рішучістю держаться вони державній владі і крок за кроком усувають старі, непотрібні і безвартісні річі. Після кривавої боротьби наш край стоїть нині сильно на своїх ногах і панованя робітників і селян скріпляється.

Ми втратили Леніна, улюбленого керманіча нашого корабля. Цей втрати не дається ніколи заступити, бо в цілім світі немає людини, яка би мала так могучі почування і так незломну волю, які засідав Ленін, котрий провів нашу країну через найбільше небезпечний шлях.

Але його діло находити ся на правдивім шляху. Сотки тисяч товаришів Володимира Іліча кріпко піддержують його могучий прапор.

Товариші і браття, піднесіть вище наш Червоний прапор! Невгайтеся в боротьбі за свободу! Пролетаріат ніколи не може програсти. Він почав вже перебудовувати весь світ. Пролетарі всіх країв, єдніайтеся!

СТОВАРИШЕННЯ УКРАЇНСЬКИЙ РОБІТНИЧИЙ ДІМ.

(Вражіння з обідки по західній Канаді.)

Вегревія — це патріотичний осередок. Не велике фермерське містечко, а серед України, в селі в цій Канаді. Але знане тіане зі своїм минуванням. Колись там, якраз там, а не в Саскатуні або в Едмонтоні, був патріотичний осередок. А цим осередком в Вегревія була блаженної пам'яті, так звана "Народна Торговля". Те пер і нема, нема і осередку. Оставив тільки поганій спомині і слюзи.

Є в Вегревія робітничє товариство, яке є членом Товаришешення Укр. Роб. Дім. В тяжких умовах приходиться там товаришам працювати. "Добрі люди", "приятелі", яких ніде не бракує, й там доносили на товаришів поліції. Але одержали відповідь: "Куди-б я маю тільки клоцати з більшовиками, які з самотоніжками, то мені спокійно-б жити".

Не маючи навіть стального помешкання, робітничє товариство робить там гарну просвітну роботу як серед місцевих робітників, так і серед доколоніальних фермерів. Більше всего ограничується на гранню представлень та лекцій в своїм суртку. Як кажуть товариші: "Не маємо сил, щоб виступати з публичними лекціями і вічитами".

Доколоніальні фермери, завдяки своєму тяжкому економічному положенню, тепер линуть до робітників, раді лунитися для спільної освідолювання праці, але нема кому зрушити їх з місця. Вони вже самі починають організуватися, засновувати просвітні товариства. Такі фермерські товариства, що симпатизують з Товаришешенням У.Р.Д., існують в кількох місцевостях околиці Вегревія. Деякі з них мали навіть своїх делегатів на зїзді Західного Округного Комітету минушого року і просили вислати до них час зїздчасу організатора. На жаль не тільки час від часу, але й зовсім не вислалося між них організатора.

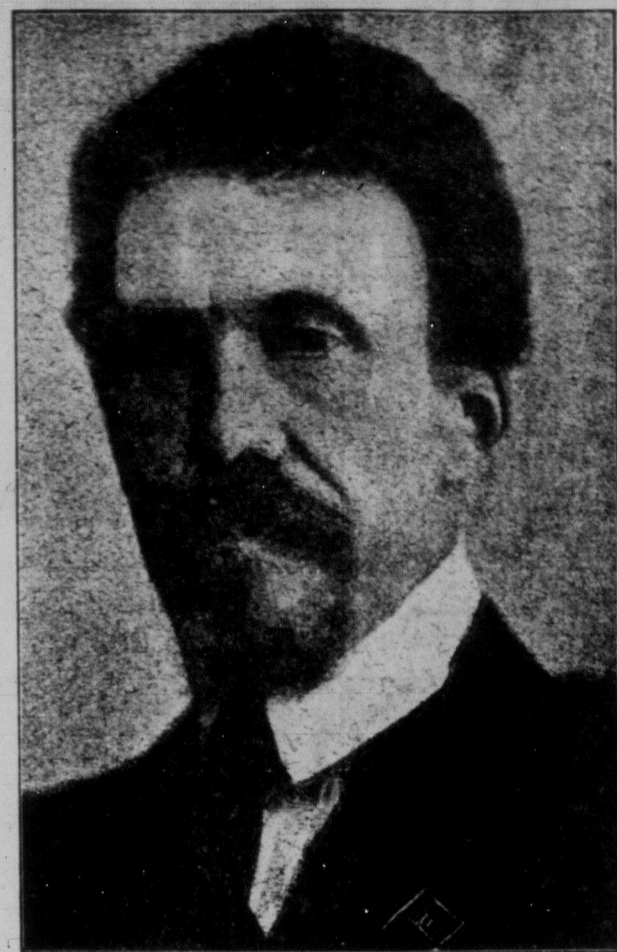
Вегревіяське робітничє товариство зробило чималу просвітню-освідолюваючу роботу між фермерами, але само воно дуже слабеньке інтелектуаль-

но для того, щоби повести ту роботу далше вперед. При тім кожний мусить думати про кусок насущного хліба і нема часу на мандрівку по "фармах" з представленням і концертом. Зрештою, представлення фармицької молоді вже й сама втне. Тут треба щось більшого, чим представлення. Треба поговорити з фермером про те, що його тепер найбільше болять. "Патріотизм" втрапили між фермерами, головні між більшою їх частиною, вилані. Розбіглися з "Народною Торговлею" вони тепер пливають у власних торговлях. А народ, що привик, аби хтось ним заопікувався, стоїть на роздоріжжю.

Я говорив з деякими фермерами. Уржай у них цього року був надзвичайно гарний. Однак з него не вистарчить і проценту заплатити. Сушать фермери тепер також собі голову з "вітуплом". Що буде з того вітупу? Чи знов натягнуть нас? Чи ліпше нам було і не звязуватися з ним? — Ось які питання ставлять вони вам і самі собі. Попробуйте відговорювати їх від "вітупу", то що ви дасте їм в завітину? А раз не маєте нічого в завітину, то не треба й відговорювати. Мусить же фермер продати комусь своє збіжжя.

Поліциши "вітупу" на стору, все-ж таки не повинно забувати просвітню-організаційну працю серед фермерів. Дім Товаришешення Укр. Роб. Дім фермерство відноситься прихильно. Воно знає тепер, що ця організація існує не для натягання довірчих людей, але для їх освідолювання. А в правду сказавши, та організація звертала дуже мало уваги на роботу серед фермерів. А деякі одиниці, члени Товаришешення, доля яких закинула між фермерів, не тільки не могли їм, але ще й пошкодили. Не тому, що хотіли пошкодити, але не уміли повести робітовісмі не вислалося між них організатора.

Вегревіяське робітничє товариство зробило чималу просвітню-освідолюваючу роботу між фермерами, але само воно дуже слабеньке інтелектуаль-

ОЛЕКСІЙ ІВАНОВИЧ РУКОВ,
голова Ради Народніх Комісарів Союзу Сов. Рад. Републік
на місці помершого В. І. Леніна.

ПЕРЕЛОМ ПРОДОВЖАЄТЬСЯ.

В київській "Більшовку" з ської інтелігенції в межах Рад. сїчня голова Губвиконкому дніської України. Київщина Гр. Гринько помістив сїдуючу статтю про "сменовеховенці" серед української інтелігенції за кордоном.

В нашій пресі вже не раз підкреслювався той, перелом в подітничих настроях української інтелігенції в бік співробітництва з Радянською Владдою, який яскраво намітився за останній рік. "Червоний Шлях", київський "Більшовик" і "Глобус", такі приклади як перший раз за всю революційну урочисте святкування Жовтневого перевороту Академією Наук, низка нових хрестоматій українських педагогів (Виничи, Чепига, та інші) досить яскраво свідчать про перелом настроїв на верхах академічної інтелігенції. — А та нервовість, яку з приводу цього виявило контрреволюційне кубло Виничівна Шаповала в Празі, лише підкреслює серйозність цього перелому. — З другого боку мусить помітний, але може бути ще більш глибокий перелом відбувається в колах периферійної переважно — селянської інтелігенції, перелом, який виявився підчас політичного перевірки вчительства і підчас останньої виборчої кампанії на селі. — Ми привичкаємо уже розцінювати цей перелом як політичну і моральну перемогу Радянської Влади над широкими колами тієї інтелігенції, яка в свій час йшла з дрібно-буржуазним націоналістичним українським наріттям, а з свого боку робила і робило все можливе, щоб відкинути ворожий і неспівний елемент, дати повну можливість елементам надійним і ширим прикласти свої сили до культурного будівництва в Радянській Україні.

За останній час ми маємо деякі нові факти. Перехід в бік Радянської влади значного в свій час отамана контрреволюційної банди Тютюнника, заява б. Голови Центральної Ради проф. Грушевського про бажання повернутися на Україну і дозвіл йому з боку Центральної влади на це повернення, нарешті останнє інтерв'ю в Варшаві найбільш неспівного українського робітника і селянам головного бандита Петлюри про те, що в колах української еміграції, на жаль для Петлюри, помічається все більша тяга до повернення на Радянську Україну. — Все це свідчить про те, що деякі елементи української еміграції з певним спільним починають переживати той же перелом, який тепер до певної міри закінчують кращі сили україн-

В.

Є за кордоном в Празі контрреволюційне кубло, своєрідна памісь українського меншевизму з українсько-єсе-революційно, яка існує під маркою "Нової України" Виниченко-Шаповала. Ця літературна кампанія, яка працює на капітал Малої Антанті, не мало літературних талантів своїх витратила на те, щоб довести до на Україну, так само, як і в цілому Радянському Союзі, вде господарська руїна й господарський занепад. Але разом з Петлюрою ця братія мусить констатувати якусь незрозумілу для неї тягу певних елементів української інтелігенції в цю господарську прирву. Життя скоро викрне цю логічну нісенітницю в продажних головах української еміграції. І можна бути певним в тому, що Українському В.Ц.Л.В.К. прийде гайти час на розглядання зараз деяких більш-менш відомих белетристів і літераторів про дозвіл на відїзд для праці на Україну.

Не підлягає сумніву, що ця нова хвиля "смены вех" закордонної української еміграції буде наростає, бо в основі її лежать глибокі факти економічного розвитку і політичного зросту Радянського Союзу. Робітничо-селянські маси України мусять уважно стежити за цим прагненням до повороту на Україну тих елементів, які мігала пролетарської революції вимела за межі України, і далеко не все з цих елементів мусить знайти собі дорогу назад на Радянську Україну.

Гр. Гринько.

УМАНЬКА СІЛЬСЬКО-ГОСПОДАРСЬКА ТЕХНІКА.

В листі з Уманя харківської "Вісти" подають: Найкращий на Умані декоративний сад з різними породами дерев, найбільш багатий на Україні оранжерії, плодіві сади, городи, прекрасні поля, млини, річки майстерні, своя електростанція, 18 багатих обставлених кабінетів і лабораторій, прекрасні будинки для викладових садь і помешкань, стави й ставки — заповнені кращими породами риби, ліси — оце уманська сільсько-господарська техніка з двома основними факультетами, садово-огородничим і агрономічним та недавно відкритим робітничим факультетом. При ній дві професійні школи нормального типу: одна садово-огородничя і друга агрономічна та ще одна агрономічна професійна школа передового типу, що звязана з біляго агрономічної техніки з 650 десятин землі в с. Гадинах. Все це забезпечене живим і мертвим реманентом. В техніці в новім шкільнім році є 335 студентів і в трох проф. школах 250 учеників — переважно селянської молоді (65 прц. незможних; 20 прц. середняків і 15 прц. робітників і батраків). Бібліотека складається з 42,000 томів (мало нових видань); багато з технічного боку обставлена сена; дуті й струнні інструменти; гимнастичне приладдя і т. д. — все це в розпорядженню студента. Тільки одного немає: засобів для життя. Комісія соціально-забезпечення не може навіть 40 прц. таких, що змогли би заплатити за навчання хочаб в середньому 15 зол. карбованців. Господарська управа техніки вживає всіх заходів, щоби заосмотрити студентів.

УКР. КООПЕРАТИВНЕ Т-ВО В ЛОНДОНІ.

Правління Сільського Господаря постановило організувати разом з іншими кооперативними центрами українське кооперативне товариство з обмеженою відповідальністю для операцій збуту на лондонському ринку. Статут товариства розроблюється.

СІЛЬСЬКИЙ ГОСПОДАР.

Нафтовий підвідділ Сільського Господаря через Райсельсоюз та свої нафтові моря достарчає нафтових продуктів селам України. До цього часу Сільський Господар збув біля 70,000 пудів нафтових продуктів.